

Rapport

Datum: 25 januari 2011

Rapportnummer: 2011/021

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland in de nacht van 12 op 13 december 2008 bij zijn aanhouding geweld hebben toegepast. Verzoeker stelt dat hij letsel aan zijn oog heeft opgelopen als gevolg van wat er die nacht is gebeurd.

Verder klaagt verzoeker erover dat de politie onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar aanleiding van zijn klacht over dit geweld en zijn verzoek om schadevergoeding in dat verband. Verzoeker is van mening dat nader onderzoek gedaan had moeten worden naar de aard van het tegen hem gebruikte geweld.

Beoordeling

Algemeen

Uit de stukken die de Nationale ombudsman van de politie heeft ontvangen, komt onder andere het volgende naar voren.

Politieambtenaar B. had dienst in de nacht van 12 op 13 december 2008. Toen hij in een politieauto reed, werd hij aangesproken door een persoon. Die persoon zei tegen B. dat hij getuige was geweest van een mishandeling. Vervolgens sprak B. ook met de vermeende slachtoffers van de mishandeling. Op aanwijzingen van 'de getuige' is B. een straat ingereeden en daar zag hij twee personen die voldeden aan het signalement van de daders. B. reed in de richting van deze personen en zag dat zij onder invloed van drank of drugs waren; zij liepen zwalkend en schreeuwend over straat. Volgens B. waren de personen erg agressief en zwaaiden zij met hun armen. Verzoeker was één van die personen. Vervolgens zette B. zijn politieauto stil en toen hij uit de auto wilde stappen, kwam één van de personen dreigend, schreeuwend en met opgeheven armen en gebalde vuisten in de richting van de politieauto lopen. Die persoon gaf vervolgens een klap op de voorruit van de politieauto waardoor een ster in de ruit ontstond. B. verliet direct de auto. De twee personen kwamen op hem afgelopen. B. zag dat zij rood doorlopen ogen en schuim op de mond hadden. Hij vond de situatie erg bedreigend en had het gevoel dat de personen hem iets wilden aandoen. Vervolgens haalde B. zijn politiehond uit de auto. Daarna riep hij dat de twee personen waren aangehouden. B. vroeg om assistentie en naar aanleiding daarvan kwamen politieambtenaren A. en K. ter plekke aan. Zij brachten de twee personen naar het politiebureau.

Verzoeker was één van de twee personen die in de nacht van 12 op 13 december 2008 zijn aangehouden en naar het politiebureau zijn gebracht. Verzoeker is door de strafrechter veroordeeld voor openlijke geweldpleging en het beschadigen van een politieauto. In het kader van deze strafzaak zijn A., K., en B. door de rechter-commissaris als getuigen gehoord.

I. Ten aanzien van het geweld

Bevindingen

Visie verzoeker

1. Verzoeker stelt dat politieambtenaren A. en K. bij zijn aanhouding geweld hebben gebruikt. Hoewel verzoeker in een dronken toestand verkeerde en mogelijk agressief gedrag vertoonde, was het niet noodzakelijk dit geweld te gebruiken. Volgens de advocaat van verzoeker heeft verzoeker door het gebruikte geweld een gebroken oogkas opgelopen. Hierdoor heeft hij blijvend letsel aan zijn oog. De advocaat van verzoeker denkt dat dit letsel is ontstaan doordat verzoeker bij zijn aanhouding keihard met zijn hoofd op een paaltje is geduwd. De advocaat denkt dat hierbij sprake is geweest van een actieve duw en dat A. deze duw zou hebben gegeven. Verzoeker was op dat moment geboeid en vormde geen concrete dreiging richting de politieambtenaren. Toen verzoeker naar de grond ging, kon hij zichzelf niet opvangen omdat hij was geboeid. De advocaat stelt dat het mogelijk was geweest om verzoeker bijvoorbeeld met een neusgreep onder controle te houden en het niet noodzakelijk was verzoeker een duw te geven.

2. Verzoeker kan zich heel weinig herinneren van wat er tijdens zijn aanhouding is gebeurd. Hij weet wel dat hij niets aan zijn oog had vóórdat hij werd aangehouden. Verder weet hij dat hij tijdens zijn aanhouding iets hard heeft geraakt. Verzoeker kan zich niet herinneren of hij is geduwd door de politie. Ook kan hij zich niet herinneren of hij een paaltje heeft geraakt. De advocaat van verzoeker heeft erop gewezen dat A. en K. bij de rechter-commissaris geen eensluidende verklaringen hebben afgelegd over wat er is gebeurd tijdens de aanhouding. Uit de door de advocaat toegestuurde stukken blijkt dat bij verzoeker een breuk in zijn oogkas is geconstateerd.

Stukken politie

3. Uit de stukken die de Nationale ombudsman van de politie heeft ontvangen, komt naar voren dat onduidelijk is hoe de breuk in verzoekers oogkas is ontstaan, maar dat het mogelijk is dat dit is veroorzaakt door het door de politie tijdens de aanhouding gebruikte geweld. In het meldingsformulier geweldaanwending is vermeld dat verzoeker zeer agressief en recalcitrant was. Verder is hierin weergegeven dat K. ten behoeve van het aanleggen van de transportboeien een polsklem bij verzoeker heeft aangelegd. Nadat verzoeker in de boeien was geplaatst, bleef hij zich verzetten. Hierop is verzoeker naar de grond begeleid door K. en A. Op het moment van het naar de grond begeleiden heeft verzoeker met zijn hoofd mogelijk een betonnen paaltje geschampt. Ook staat in het formulier dat verzoeker in ieder geval een oppervlakkige schaafwond aan zijn hoofd heeft overgehouden aan de aanhouding.

Informatie verstrekt door politieambtenaar K.

4. Nadat om assistentie was gevraagd, ging K. naar de straat waar verzoeker en B. waren. Eenmaal aangekomen, hoorde K. van B. dat verzoeker en de andere persoon waren aangehouden. K. hield verzoeker aan en zei tegen hem dat hij zich naar de muur moest draaien. Dat deed verzoeker niet. Vervolgens heeft K. verzoeker bij zijn arm gepakt en hem tegen de muur vastgezet. Daarna kwamen A. en een collega erbij. Vervolgens hebben A. en K. verzoeker samen geboeid. K. moest verzoeker stevig vasthouden om hem te kunnen boeien. Verzoeker ging helemaal uit zijn dak; hij schreeuwde en verzette zich. K. heeft de hele tijd tegen verzoeker gepraat en gezegd dat hij normaal en rustig moest doen. K. probeerde contact met verzoeker te krijgen, maar dat was niet mogelijk. Verzoeker was onder invloed van alcohol en wellicht ook onder invloed van drugs.

5. Op enig moment nadat verzoeker was geboeid, trok hij zich los uit de greep van K. en kwam hij versneld op K. aflopen. K. was toen bezig met het regelen van vervoer. K. was ervan overtuigd dat verzoeker echt op hem afkwam. Verzoeker en K. stonden toen een meter van elkaar vandaan. K. was bang dat verzoeker hem een kopstoot zou geven, zou spugen of zou trappen. Toen verzoeker op K. afliep, probeerde K. verzoeker te controleren door tegen zijn neus te duwen, maar K. had verzoeker nog niet onder controle. In het kader van de strafzaak tegen verzoeker heeft K. bij de rechter-commissaris verklaard dat verzoeker vervolgens naar de grond geduwd werd door A. Ook heeft K. toen verklaard dat niet echt gezegd kan worden dat verzoeker naar de grond werd begeleid. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft K. verklaard dat verzoeker in zijn beleving een duw heeft gekregen, maar dat als A. zegt verzoeker niet te hebben geduwd dat verzoeker dan wel zal zijn gevallen. Toen verzoeker naar de grond ging, had K. hem vast. K. had het idee dat verzoeker ergens op viel; zijn val was niet vloeiend. K. heeft een schok gevoeld doordat hij verzoeker vasthield. Later dacht hij dat het een betonnen paaltje zou kunnen zijn waar verzoeker op viel.

6. K. ziet achteraf geen andere mogelijkheid van handelen zonder verzoeker naar de grond te brengen. Verzoeker gaf K. het gevoel dat hij K. iets wilde aandoen. Volgens K. maakte verzoeker de keuze om zich los te trekken en het handelen van K. en A. was een reactie daarop. Op het moment van handelen, was er geen mogelijkheid om rekening te houden met het paaltje, waar verzoeker waarschijnlijk op gevallen is. K. had op straat niet gezien dat verzoeker gewond was aan zijn gezicht. Toen verzoeker later op de grond lag, zei hij dat hij een bloedneus had. K. heeft toen gekeken, maar zag niets. Verzoeker heeft heel lang haar en dit hing los langs zijn gezicht. K. weet dat er in het steegje, waar verzoeker is aangehouden, paaltjes staan. Deze paaltjes staan ook op de plek waar verzoeker is aangehouden. Gelet op het letsel van verzoeker en de hapering die K. tijdens de valpartij heeft gevoeld, gaat K. ervan uit dat het letsel is ontstaan doordat verzoeker op een paaltje is gevallen. K. heeft de val niet kunnen breken. Verzoeker was geboeid en kon zich niet afweren.

K. heeft verder laten weten dat hij verzoeker al kende van een eerder incident een paar weken daarvóór. In dat geval spraken K. en een collega verzoeker aan op zijn gedrag en

vervolgens ging verzoeker door het lint. Verzoeker wilde naar K. en zijn collega toe gaan, maar hij werd door vrienden tegengehouden.

Informatie verstrekt door politieambtenaar A.

7. Toen A. ter plekke aankwam, waren er al drie personen - waaronder verzoeker - aangehouden door collega's. A. en K. hebben verzoeker samen geboeid. Verzoeker was verbaal zeer aanwezig. Hij was onbeleefd, agressief en onbeschoft. Nadat iedereen was geboeid, zouden ze met een busje naar het politiebureau gaan. Toen ging verzoeker uit zijn dak. K. had hem op dat moment vast. Verzoeker begon te draaien en zich te verzetten. Bij de rechter-commissaris heeft A. verklaard dat hij toen heeft geassisteerd en A., K., en verzoeker met z'n drieën zijn gevallen. Volgens A. is verzoeker niet naar de grond begeleid, maar zijn hij, K. en verzoeker echt gevallen. A. had niet gezien dat verzoeker een verwonding aan zijn gezicht had. Het tegen verzoeker gebruikte geweld bestond uit het vastpakken en forceren van verzoeker. A. weet zeker dat hij verzoeker niet heeft geslagen of geschopt.

8. Tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman heeft A. het volgende laten weten. Verzoeker was heel vervelend, had een grote mond en was aan het tieren en dreigen. A. heeft niet gereageerd op de verbale agressie van verzoeker. Op enig moment probeerde verzoeker zich los te rukken van K. K. probeerde verzoeker aan één kant vast te houden en A. wilde K. assisteren. Wat er precies is gebeurd, weet A. niet maar zover hij zich kan herinneren zijn hij, K. en verzoeker naar de grond gegaan. Hoe zij zijn gevallen, weet A. niet. Waarschijnlijk zijn wij ons evenwicht kwijtgeraakt en naar de grond gegaan, aldus A. Verzoeker was geboeid toen hij viel. Het doel van het vastpakken van verzoeker was: hem onder controle krijgen. Volgens A. is verzoeker per ongeluk op de grond terecht gekomen. A. en K. wilden verzoeker onder controle houden en A. ziet achteraf geen enkele andere mogelijkheid om dat voor elkaar te krijgen. Hoe het letsel bij verzoeker is ontstaan weet A. niet. Volgens A. had verzoeker zelf niets aangegeven over een verwonding. Verzoeker had die nacht al een aantal conflicten met mensen gehad. Wellicht dat verzoeker toen is gecorrigeerd door iemand en dat de verwonding aan zijn oogkas daardoor is ontstaan. Een andere mogelijkheid is dat het letsel te wijten is aan de val. A. had op de plaats van de aanhouding geen paaltje opgemerkt. De aanhouding vond plaats in een afgelegen en donker steegje waar bijna geen straatverlichting brandde. De situatie is ontstaan door het gedrag van verzoeker. Als hij de ruit van de politieauto niet had beschadigd, was hij niet aangehouden en als hij bij de aanhouding had meegewerkt, was de val niet ontstaan.

Informatie verstrekt door politieambtenaar B.

9. B. hoorde pas twee dagen later dat verzoeker een gebroken oogkas had. B. had die nacht niet gezien of verzoeker gewond was aan zijn gezicht. Verzoeker had lang haar en

droeg een petje. Verder was het erg donker. B. heeft niet gezien dat zijn collega's met verzoeker op de grond terecht zijn gekomen. B. heeft geen geweld hoeven te gebruiken bij de aanhouding. Toen B. tegen verzoeker en de andere persoon zei dat ze waren aangehouden en met hun gezicht naar de muur moesten gaan staan, wilde verzoeker B. nog benaderen. B. zei toen: doe maar niet, want anders zet ik de hond in. Vervolgens draaiden verzoeker en de andere persoon zich naar de muur.

Visie korpsbeheerder

10. Volgens de korpsbeheerder is bij de aanhouding van verzoeker geweld gebruikt door de politie, omdat verzoeker zich tegen de aanhouding verzette en zich agressief gedroeg. Verzoeker heeft door dit politieoptreden letsel opgelopen, namelijk een breuk in zijn oogkas. In de hectiek van het moment heeft enig duw- en trekwerk plaatsgevonden als gevolg waarvan verzoeker, K. en A. uit evenwicht zijn geraakt en ten val zijn gekomen. Ter plekke stonden paaltjes, waar verzoeker naar alle waarschijnlijkheid op is gevallen. Het letsel van verzoeker valt te betreuren, maar doet niet af aan de rechtmatigheid van het ingezette geweld. Volgens de korpsbeheerder is er geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat het letsel van verzoeker het gevolg is geweest van een actieve duw op een paaltje. Gezien het gevaar dat verzoeker voor de politie vormde, is het niet onbegrijpelijk dat de politie geweld heeft toegepast. Verzoeker bleef zich verzetten tegen zijn aanhouding en vertoonde agressief gedrag. De korpsbeheerder is van mening dat deze klacht van verzoeker ongegrond is.

Beoordeling

11. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op lichamelijke integriteit is een grondrecht dat door de Grondwet wordt beschermd (zie Achtergrond onder 1). Het gebruik van fysiek geweld tegen personen betekent een inbreuk op dit grondrecht. Een dergelijke inbreuk mag alleen worden gemaakt wanneer daarvoor een wettelijke grondslag bestaat.

12. Een politieambtenaar die in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening is, is bevoegd geweld te gebruiken wanneer dit noodzakelijk is en een minder ingrijpend middel niet voorhanden is. Het geweld dient redelijk en gematigd te zijn. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf (zie Achtergrond onder 2).

13. De politieambtenaren konden verzoeker in redelijkheid aanmerken als verdachte van openlijke geweldpleging en het beschadigen van een politieauto. Zij waren dan ook in de rechtmatige uitoefening van hun bediening toen zij verdachte wilden aanhouden. Verder acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoeker zich verzette tegen zijn aanhouding. De betrokken politieambtenaren hebben hierover uitgebreide verklaringen afgelegd. Verzoeker kan hierover geen informatie geven, omdat hij zich (vrijwel) niets van de aanhouding kan herinneren. De Nationale ombudsman heeft geen reden te twijfelen

aan de verklaringen van de politieambtenaren over het verzet van verzoeker. Hierbij is ook meegewogen dat het door de politieambtenaren omschreven gedrag strookt met de dronken toestand waarin verzoeker ook naar eigen zeggen verkeerde en zijn gedrag vlak vóór de aanhouding (de openlijke geweldpleging en beschadiging van de politieauto waarvoor verzoeker door de strafrechter is veroordeeld). Nu de Nationale ombudsman het aannemelijk acht dat verzoeker zich tegen zijn aanhouding verzette, waren de betrokken politieambtenaren bevoegd geweld tegen verzoeker te gebruiken om de aanhouding en overbrenging naar het politiebureau te bewerkstelligen.

14. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het tegen verzoeker gebruikte geweld in ieder geval bestond uit het vastpakken, forceren en/of duwen van verzoeker. Nadat verzoeker was geboeid en versneld op K. kwam aflopen, heeft K. verzoeker in zijn gezicht geduwd en vervolgens heeft A. verzoeker vastgepakt/geduwd. Daarna is verzoeker naar de grond gegaan. Of verzoeker is gevallen of naar de grond is geduwd, is niet goed vast te stellen. Dat K. en A. hierover op onderdelen niet (exact) hetzelfde hebben verklaard, maakt hun verklaringen naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet ongeloofwaardig. De advocaat van verzoeker heeft gelijk wanneer zij stelt dat de verklaringen van A. en K. bij de rechter-commissaris niet eensluidend zijn. Dit was voor de Nationale ombudsman ook aanleiding om nadere informatie in te winnen bij A. en K. Die nadere informatie in aanmerking nemend, blijven op kleine onderdelen verschillen bestaan tussen de verklaringen van A. en K. Dit verschil in interpretatie van de situatie is naar het oordeel van de Nationale ombudsman (grotendeels) te verklaren door de omstandigheden; er was sprake van een hectische en voor de politie stressvolle situatie in een donker steegje waarbij snel werd gehandeld.

15. Wat het letsel van verzoeker betreft, overweegt de Nationale ombudsman als volgt. Het is mogelijk dat het letsel van verzoeker vóór de aanhouding is ontstaan. Verzoeker is door de rechter veroordeeld voor openlijke geweldpleging. Dit feit was gepleegd vóór de aanhouding. Het is mogelijk dat verzoeker tijdens de openlijke geweldpleging is geslagen of geschopt door (een) derde(n). Verzoeker stelt echter dat hij vóór de aanhouding geen letsel had en daarna wel. Verder heeft K. verklaard dat de val van verzoeker naar de grond niet vloeiend was; hij voelde een schok. Ook heeft K. verklaard dat verzoeker zei dat hij een bloedneus had toen hij op de grond lag. Deze verklaringen wijzen erop dat verzoeker bij het naar de grond gaan tijdens zijn aanhouding mogelijk een paaltje heeft geraakt en zijn letsel hierdoor is veroorzaakt. Dit is echter niet met zekerheid vast te stellen.

16. De Nationale ombudsman is van oordeel dat er geen aanwijzingen zijn voor de aanneme dat de betrokken politieambtenaren verzoeker actief, gericht en keihard op een paaltje hebben geduwd. Voor zover verzoeker bij het naar de grond gaan tijdens zijn aanhouding een paaltje heeft geraakt, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat dit per ongeluk is gebeurd en dit niet de bedoeling van de betrokken politieambtenaren was. Het geheel overziend komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat het gebruikte geweld in dit geval het doel - het overbrengen van verzoeker naar het politiebureau -

rechtvaardigde. Het geweld was erop gericht verzoeker in bedwang te houden en was een reactie op zijn hevige verzet. Uit het onderzoek is niet naar voren gekomen dat de betrokken politieambtenaren meer geweld hebben gebruikt dan in de gegeven omstandigheden noodzakelijk was. Ook was er niet een minder ingrijpend geweldmiddel voorhanden. De stelling van de advocaat van verzoeker dat verzoeker wellicht met een neusgreep onder controle had kunnen worden gehouden, leidt niet tot een andere conclusie. Hierbij is in aanmerking genomen dat K. heeft geprobeerd verzoeker onder controle te krijgen door tegen zijn neus te duwen, maar het (nog) niet gelukt was hem onder controle te krijgen. Ook is in aanmerking genomen dat de politieambtenaren voldoende reden hadden om verzoeker als een reële dreiging te zien. Verzoeker werd op dat moment immers verdacht van openlijke geweldpleging en het beschadigen van een politieauto vlak vóór de aanhouding. Ook gedroeg verzoeker zich tijdens de aanhouding agressief naar de politieambtenaren en maakte de dronken toestand waarin verzoeker verkeerde hem onberekenbaar. Hoewel de politie extra terughoudend dient te zijn met het toepassen van geweld bij iemand die geboeid is, maakt de omstandigheid dat verzoeker was geboeid het oordeel van de Nationale ombudsman niet anders. Hierbij is van belang dat verzoeker - mede gelet op zijn eerdere gedrag - ook op dat moment een reële dreiging vormde. Verzoeker kon de betrokken politieambtenaren immers nog steeds schoppen of een kopstoot geven.

17. Dat het letsel van verzoeker wellicht is ontstaan tijdens de aanhouding, is zeer betreurenswaardig. Voor zover dit letsel tijdens de aanhouding zou zijn ontstaan, is de Nationale ombudsman echter van oordeel dat dit de betrokken politieambtenaren niet te verwijten valt. Alle omstandigheden van dit geval in aanmerking nemend, komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat de politie het vereiste dat grondrechten - in dit geval het recht op lichamelijke integriteit - worden gerespecteerd, niet heeft geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van de behandeling van de klacht en het verzoek om schadevergoeding

Bevindingen

Beslissingen

1. In de beslissing van de korpsbeheerder op de klacht van verzoeker is weergegeven dat het meldingsformulier geweldaanwending is voorgelegd aan de hoofdofficier van justitie. Vervolgens heeft de hoofdofficier van justitie geoordeeld dat het toegepaste geweld geoorloofd was. De korpsbeheerder heeft de klacht van verzoeker over het toegepaste geweld ongegrond verklaard op basis van dit oordeel van de hoofdofficier van justitie. In de beslissing op het verzoek om schadevergoeding is weergegeven dat dit verzoek wordt afgewezen op dezelfde gronden als die waarop de klacht ongegrond is verklaard.

Visie verzoeker

2. Verzoeker stelt dat de behandeling van zijn klacht door de politie onzorgvuldig is geweest. In de beslissing op zijn klacht wordt namelijk niet gereageerd op de stelling dat A. verzoeker zou hebben geduwd en verzoeker vervolgens met zijn oog op een paaltje zou zijn gevallen. Verzoeker is van mening dat de korpsbeheerder in zijn beslissing op de klacht niet zonder nader onderzoek kon verwijzen naar de beslissing van de hoofdofficier van justitie, omdat dit oordeel is gegeven vóórdat de politieambtenaren verklaringen bij de rechter-commissaris hadden afgelegd. Deze verklaringen waren dan ook niet betrokken bij de beoordeling door de hoofdofficier van justitie. Op het moment dat de korpsbeheerder zijn beslissing nam, hadden de betrokken ambtenaren al wel verklaringen bij de rechter-commissaris afgelegd. Nu K. bij de rechter-commissaris heeft verklaard dat A. verzoeker een duw had gegeven, vindt verzoeker dat de politie nader onderzoek had moeten doen naar zijn stelling dat het oogletsel wellicht is veroorzaakt door een actieve duw op een paaltje. Verder wijst verzoeker erop dat hij in zijn klachtbrief aan de politie heeft weergegeven wat de betrokken politieambtenaren hebben verklaard bij de rechter-commissaris. De korpsbeheerder was dan ook op de hoogte van het bestaan van deze verklaringen. Nu in de beslissing op het verzoek om schadevergoeding wordt verwezen naar de beslissing op de klacht, is verzoeker van mening dat ook de beslissing op het verzoek om schadevergoeding onzorgvuldig is.

Visie korpsbeheerder

3. Naar aanleiding van het onderzoek door de Nationale ombudsman heeft de korpsbeheerder laten weten dat de verklaringen die de politieambtenaren bij de rechter-commissaris hebben afgelegd niet bij de beslissing op de klacht en de beslissing op het verzoek om schadevergoeding zijn betrokken. Deze verklaringen waren op het moment dat die beslissingen werden genomen wel bekend bij de politie. Het was volgens de korpsbeheerder zorgvuldiger geweest, indien de afgelegde verklaringen bij de advocaat van verzoeker waren opgevraagd vóórdat de beslissingen op de klacht en het verzoek om schadevergoeding werden genomen. De korpsbeheerder heeft verder aangegeven dat, indien deze verklaringen wel waren betrokken bij die beslissingen dit niet tot andere uitkomsten had geleid.

Beoordeling

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat overheidsinstanties bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit vereiste impliceert onder andere dat een overheidsinstantie voorafgaand aan het nemen van beslissingen kennis neemt van door betrokkenen aangedragen informatie die zou kunnen bijdragen aan de vaststelling van feiten en de daarop volgende oordeelsvorming.

5. Vaststaat dat de politie ten tijde van de beslissingen op de klacht en het verzoek om schadevergoeding op de hoogte was van het bestaan van de verklaringen die de politieambtenaren hadden afgelegd bij de rechter-commissaris. Verder staat vast dat de politie deze verklaringen niet heeft betrokken bij die beslissingen.

6. In het meldingsformulier geweldaanwending is vermeld dat A. en K. verzoeker naar de grond hebben begeleid. Bij de rechter-commissaris hebben A. en K. uitgebreide verklaringen over het voorval met verzoeker afgelegd. A. heeft toen gesteld dat hij, K. en verzoeker zijn gevallen. K. heeft bij de rechter-commissaris verklaard dat A. verzoeker een duw heeft gegeven. Nu de verklaringen bij de rechter-commissaris uitgebreid zijn en op onderdelen niet overeenkomen met het meldingsformulier geweldaanwending, hadden deze verklaringen kunnen bijdragen aan de vaststelling van de feiten en de daarop volgende oordeelsvorming ten aanzien van dit voorval. De advocaat van verzoeker had (een deel van) de inhoud van de verklaringen aangedragen als informatie. De verklaringen hadden dan ook bij deze advocaat kunnen worden opgevraagd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie het vereiste van adequate informatieverwerving heeft geschonden door deze verklaringen niet te betrekken bij de beslissingen op de klacht en het verzoek om schadevergoeding.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

7. Verder merkt de Nationale ombudsman nog op dat wanneer de politie de verklaringen wel bij haar beoordeling had betrokken, het voor de hand had gelegen nader onderzoek te verrichten naar de toedracht van het voorval met verzoeker. Op (kleine) onderdelen kwamen het meldingsformulier geweldaanwending, de verklaring van A. en de verklaring van K. immers niet overeen. Ook merkt de Nationale ombudsman op dat de beslissingen op de klacht en het verzoek om schadevergoeding zeer summier zijn gemotiveerd. In de beslissing op de klacht wordt bijvoorbeeld gesproken over 'het toegepaste geweld', maar uit deze beslissing zelf blijkt niet welk geweld volgens de korpsbeheerder zou zijn toegepast.

8. Ondanks hetgeen hiervoor is overwogen, ziet de Nationale ombudsman geen aanleiding om de korpsbeheerder in overweging te geven nieuwe beslissingen op de klacht en het verzoek om schadevergoeding te nemen. Dergelijke nieuwe beslissingen zouden naar het oordeel van de Nationale ombudsman onvoldoende toegevoegde waarde hebben. Hiervoor is het volgende van belang. De verklaringen die de betrokken politieambtenaren hebben afgelegd bij de rechter-commissaris zijn door het onderzoek van de Nationale ombudsman alsnog betrokken bij de beoordeling van de klacht over het geweld. Daarnaast is er nader onderzoek verricht naar de toedracht van het voorval door informatie in te winnen bij A. en K. Verder is er onvoldoende aanleiding voor een nieuwe beslissing op het verzoek om schadevergoeding, aangezien de Nationale ombudsman de klacht over het geweld niet gegrond acht.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van het regionale politiekorps Kennemerland is:

- niet gegrond ten aanzien van het geweld;
- gegrond ten aanzien van de behandeling van de klacht en het verzoek om schadevergoeding, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

2. Politiewet 1993

Artikel 8

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf. (...)

5. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."